

Begrebet „Parringskamp“ med særligt hensyn til Rørhønen (*Gallinula chloropus* (L.)).

Af CARL MICHAEL PETERSEN.

Meddelelse fra Dansk Fugleforskning nr. 8.

Ved et besøg i Kungsparken, Malmø, den 21. august 1955 overværedes tilfældigvis en parringskamp mellem to Rørhønehanner. Kampen var lige så kort som dramatisk, varede ikke 4 minutter og endte med den indtrængende hans druknedød.

Kampen fandt sted ved det gamle pars territorium. Hunnen fulgte tæt ved slagets gang og var en overgang lige ved at gribe ind. Store unger hørtes fra rørtykningen og sås iøvrigt overalt i kanalerne; meget taler således for, at Rørhønsene har belavet sig på at starte et nyt kuld (det tredje?), således at der virkelig har været tale om en parringskamp og ikke om en grænsekamp mellem to territorier.

Kampen indledtes på den måde, at den fremmede han svømmede tværs over kanalen, mens territorie-besidderen svømmede frem langs den rørtykning, hvor hunnen og de store unger opholdt sig. De to hanners svømmebaner forløb således vinkelret på hinanden. Hannerne ikke så meget som skelede til hinanden, svømmede blot frem i en lige linie i imponerepositionen (spredt hale og sænkede vinger) og udstødte enkelte, hidsige *kek*. Denne indledende manøvre var så fint afpasset, at hannerne samtidigt nåede de to baners skæringspunkt, og her begyndte kampen straks. Fuglene satte sig på halen i vandet, bredte vingerne ud og dansede således om hinanden, idet de med fremstrakte ben søgte at få tag i hinanden med fødderne. Det er vist i denne fase, kampens udfald bliver afgjort. Den af de kæmpende, der får undertaget, vil ende som sejrherre, og territorie-besidderen var her den overlegne, fik fast tag i modparten, der i desperation søgte at nå den andens hoved med sine fødder, men der var ingen redning. Som i en skruestik sad den fast, og gradvist blev den trukket dybere og dybere ned i vandet, indtil dens hoved forsvandt. Tilsyneladende indtrådte døden øjeblikkeligt, hvad ikke kan undre; begge hanner var meget forpustede og kæmpede tilsidst med

vidtåbne næb, så det var klart, at det ville være øjeblikkeligt dræbende at få hovedet under vand. Det skal understreges, at næbbet ikke anvendtes i kampen. De halvt udbredte vinger og den krummede hals tjente til at holde balancen i denne aparte siddestilling, således at al kraft kunne koncentreres i ben og fødder, der var fuglenes eneste våben.

Kampstillingen er den samme som Blishønens og er for denne fugls vedkommende f. eks. beskrevet af MAURICE BURTON i en illustreret artikel i »The London Illustrated News«, 28. maj 1955, no. 6058, **226**, p. 976.

Grunden til at BURTON her betegner kampen som ganske ufarlig og blot og bar skinfægtning, hvor fuglene nøjes med at sprøjte vand på hinanden, kan selvfølgelig være den, at Blishønens adfærd her er mindre drastisk end Rørhønens; mere sandsynligt er det vist (hvad ledsagende fotografier tyder på), at BURTON kun beskriver de indledende småkampe, der ofte finder sted i en større flok hanner, inden den mere faste fordeling af hunner og territorier endnu er begyndt, ligesom artiklens overskrift: »Coot's Aerial Defence« lader formode, at der næppe er taget hensyn til den nedenfor under 3) anførte kampsituation.

Ved visse fuglearter er det sikkert væsentligt at opdele begrebet »kamp« i 3 forskellige kategorier:

1) Småkampe, hvorved hannerne finder ud af »rangfølgen«, når vinterflokkene er ved at opløses i par.

2) Grænsekampe mellem hanner med sammenstødende territorier, men med hver sin hun. Her bliver dog sjældent tale om mere end imponere-positur.

3) Egentlige parringskampe, hvor *to* hanner slås om *een* hun, evt. *eet* territorium. Måske er det kun sjældent, at en sådan kamp kommer rigtigt i gang. Er det imidlertid først sket, er der (i hvert fald for rørhønens vedkommende) kun *een* udgang på kampen: den ene hans druknedød. Selve kampteknikken indebærer det; her er ingen mulighed for flugt.